

Statsrådsberedningen
Kansliet för samordning av EU-frågor

Minnesanteckningar från EU-sakråd om EU:s strategi för Östersjöregionen den 23 april 2019

EU-sakrådet inleddes av EU-minister Hans Dahlgren som informerade om EU-sakrådet som arbetsmetod, om arbetet med EU:s strategi för Östersjöregionen sedan dess antagande 2009 och den pågående översynen av strategins handlingsplan. Syftet med EU-sakrådet var att ta del av deltagarnas kunskap och perspektiv gällande översynen av strategins handlingsplan.

Representanter från Tillväxtverket informerade inledningsvis om den årliga rapport om genomförandet av strategin i Sverige som baserar sig på underlag från genomförande myndigheter, länsstyrelser och regionalt utvecklingsansvariga. Rapporten visar bland annat att EU:s strategi för Östersjöregionen legitimerar och underlättar samarbete i regionen, framförallt vid start av nya samverkansområden.

Flera myndigheter instämde i den bild som Tillväxtverket presenterade och påpekade att strategin utgör en plattform för djupare regionalt samarbete samt en utgångspunkt för gemensamma mål i regionen. En myndighet lyfte specifikt fram fördelen med strategins stödjande funktion i samarbetet mellan både nationella myndigheter och myndigheter i andra länder. Flera myndigheter och aktörer poängterade vidare att EU:s strategi för Östersjöregionen bidrar med ett mervärde genom de samarbeten som etableras med länder utanför EU. En myndighet underströk framförallt det utvecklade samarbetet med Ryssland som kontinuerligt fördjupas. EU:s strategi för Östersjöregionen bidrar även till ett stärkt nordiskt samarbete poängterade en aktör.

Ett antal myndigheter och regioner framhöll vikten av det politiska ägarskapet inom EU:s strategi för Östersjöregionen. Det politiska ägarskapet på regional nivå bidrar med ökat engagemang och en ökad vilja ända ner till lokal nivå påpekar en region.

Synpunkter från deltagarna

19 myndigheter, regioner, organisationer med flera aktörer deltog vid EU-sakrådet. Nedan följer en övergripande sammanfattning av de synpunkter som framfördes utifrån följande frågeställningar:

- *Vilka samarbeten inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen har genererat störst mervärde för ert arbete? Ge gärna exempel.*
- *Vilka är de största utmaningarna och möjligheterna för Östersjöregionen framöver anser ni?*
- *Är det något samarbetsområde eller delmål som saknas eller förlorat sin relevans i nuvarande handlingsplan? Ge gärna exempel.*

Majoriteten utav de närvarande aktörerna påpekade att en stor utmaning för EU:s strategi för Östersjöregionen är tillgången till finansiering och eventuella förändringar i EU:s fleråriga långtidsbudget 2021–2027. De utmaningar som nämdes var en närmare sammankoppling mellan strategin och EU:s olika fonder och program. Samtidigt poängterades att detta även är en möjlighet då EU:s långtidsbudget och kommande finansieringsprogram fortfarande förhandlas och därmed går att påverka.

En ytterligare utmaning som delades av många deltagare var frågor rörande klimat och miljö. En myndighet påpekade bland annat att miljöarbetet tydligare bör inkorporera aspekten av både hav och land än vad det gör idag. En annan myndighet menade att EU:s strategi för Östersjöregionen fått ett mindre fokus på miljö och klimat sedan den förra uppdateringen av handlingsplanen 2015 till förmån för ett större tillväxtfokus. Biologisk mångfald och problematiken med plast och mikroplaster i havet lyftes fram som två frågor som skulle kunna få en mer framträdande plats i strategins handlingsplan.

Flertalet av aktörerna efterfrågade fler insatser för att öka strategins externa kommunikation. En av de deltagande organisationerna påpekade att det

borde vara mycket enklare för individer utanför strategin att engagera sig i strategins genomförande och att ta del av dess arbete och resultat.

Flertalet deltagande regioner efterfrågade ett tydligare fokus på ”smart specialisering” som ett samarbetsområde. Ett mer aktivt arbete kring ”smart specialisering” skulle stärka samarbetet inom strategin överlag och ge utökade möjligheter för mindre aktörer att specialisera sig. Även transportfrågorna lyftes fram som viktiga. Vidare lyftes digitalisering fram som en viktig fråga att hantera. Cirkulär ekonomi var ett annat sakområde som lyftes av flera deltagare som ett potentiellt nytt samarbetsområde inom strategin.

En myndighet framhöll att klimat- och miljöaspekten borde få ett tydligare genomslag horisontellt i strategins samarbetsområden. Detta fick stöd från andra deltagare och ett förslag om ett horisontellt åtgärdsområde för hållbar utveckling lyftes.

En region efterlyste ett mer holistiskt perspektiv till grund för samarbetet, arbetet med Agenda 2030 och hållbarhetsmålen nämndes som referens.

En myndighet såg gärna att strategin förhåller sig till Östliga partnerskapet i samband med översynen. Flera deltagare lyfte att det behövs en ny framåtsyftande skrivning som kan ersätta delmålet för Europa 2020-strategin som snart är irrelevant.

Näringslivet, ungdomar och regionerna nämndes som grupper som skulle kunna engageras i större utsträckning i det fortsatta arbetet.

Statsrådet Dahlgren avslutade EU-sakrådet med sammanfattande kommentarer och tackade deltagarna för deras synpunkter. Deltagarna välkomnades att skicka in skriftliga synpunkter om de önskade efter avslutat EU-sakråd.